



**1917-2017**

100 years since the Communist Revolution

Yossi Lemel Israel

Έτσι νίκησε η Επανάσταση. Στα γεφύρια είναι τοποθετημένα φυλάκια με κοκκινοφρουρούς. Από όλες τις

μεριές της πόλης έρχονται για το Σμόλνι –το στρατηγείο της εξέγερσης- οπλισμένοι εργάτες, επαναστάτες, στρατιώτες και ναύτες.

Το ένα ύστερα από το άλλο μπαίνουν στον ποταμό Νιέβα τα πολεμικά πλοία. Στο φρούριο Πετροπαβλόφσκ ετοιμάζονται τα κανόνια. Η Πετρούπολη είχε ξεσηκωθεί ενάντια στην Προσωρινή Κυβέρνηση. Την εξέγερση καθοδηγεί το κόμμα των Μπολσεβίκων με ηγέτη τον Λένιν. Πλάι στο Σοβιέτ της Πετρούπολης συγκροτήθηκε η Στρατιωτική Επαναστατική Επιτροπή (ΣΕΕ), που έστειλε σε όλα τα συντάγματα δικούς της επιτρόπους.

Η κυβέρνηση έστειλε διαταγή στις στρατιωτικές δυνάμεις να μην υπακούουν στην επιτροπή. Αλλά οι στρατιώτες ακολούθησαν τους εργάτες. Η εξέγερση είχε αρχίσει. Το πρώτο στρατηγείο της ένοπλης εξέγερσης έγινε η Στρατιωτική Επαναστατική Επιτροπή της Πετρούπολης, που δημιουργήθηκε από το Σοβιέτ της Πετρούπολης στις 16 Οκτωβρίου 1917 (παλιό ημερολόγιο). Η ιδέα της συγκρότησης κέντρου μάχης και οργάνου επιβολής της προλεταριακής εξουσίας ανήκει στον Λένιν. Στην επιστολή του «Μαρξισμός και εξέγερση» που απευθυνόταν στην Κεντρική Επιτροπή του ΡΣΔΕΚ (μπ.) τον Σεπτέμβριο του 1917 έγραφε: «Και για να χειριστούμε την εξέγερση με μαρξιστικό τρόπο, δηλαδή ως τέχνη, εμείς χωρίς να χάνουμε στιγμή, πρέπει να οργανώσουμε τα στρατηγεία των επαναστατικών ομάδων...».

Το χρονικό που ακολουθεί περιέχει αποσπάσματα από το βιβλίο «**Εμείς αρχίσαμε... ο πάγος έσπασε... ο δρόμος χάραχτηκε...**» των εκδόσεων ΚΨΜ που είναι αφιερωμένο στα 100 χρόνια από την Οκτωβριανή Επανάσταση, σε εικονογράφηση Ν. Λιάμιν και κείμενα Λ. Σαβέλιεφ.

## Η εξέγερση στιγμή προς στιγμή

### 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1917 - 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1917 με το νέο ημερολόγιο

**ώρα 3 το πρωί** / Χειμερινά Ανάκτορα Στα Χειμερινά Ανάκτορα συγκεντρώνονται οι δεκαέξι υπουργοί της Προσωρινής Κυβέρνησης. Να τι αποφάσισαν: - Να οργανωθούν όλες οι πιστές στην κυβέρνηση στρατιωτικές μονάδες που σταθμεύουν στην πόλη. Να ανακληθούν αμέσως από τα προάστια της Πετρούπολης οι ευέλπιδες, το πυροβολικό και το ιππικό. Να επιτευχθεί η άφιξη από το μέτωπο των πιστών στρατευμάτων. Να περιφρουρηθούν από ευέλπιδες τα Χειμερινά Ανάκτορα· οι κοζάκοι και οι ευέλπιδες να είναι έτοιμοι για μάχη. Να αποσυνδεθούν οι γέφυρες, ώστε να αποκοπούν οι εργάτες απ' το κέντρο της πόλης και το στρατηγείο της εξέγερσης - να κοπούν τα τηλέφωνα του Σμόλνι. Να συλληφθούν τα μέλη της Κ.Ε. του Μπολσεβίκικου Κόμματος, τα μέλη της ΣΕΕ και ο Λένιν. Να κλείσουν οι μπολσεβίκικες εφημερίδες. Να καταληφθεί το Σμόλνι. Να απομακρυνθεί στο πέλαγος το καταδρομικό της επανάστασης «Αβρόρα».

**ώρα 5:30 το πρωί Στο τυπογραφείο της μπολσεβίκικης εφημερίδας Ραμπότσι Πουτ (Εργατική Πορεία)** Ένα απόσπασμα από ευέλπιδες επιτίθεται στο τυπογραφείο «Τρουντ» («Εργασία»), καταστρέφει τις κάσες με τα στοιχεία, παίρνει τις εφημερίδες και σφραγίζει το τυπογραφείο.

**ώρα 6 το πρωί / Σμόλνι** Ύστερα από την επιδρομή των ευέλπιδων στο τυπογραφείο, συνέρχεται στο Σμόλνι η Κεντρική Επιτροπή του Κόμματος των Μπολσεβίκων και αποφασίζει: να εμποδιστεί η πορεία των στρατιωτικών μονάδων που έρχονται στην Πετρούπολη· να ξαναπαρθεί αμέσως το τυπογραφείο.

**ώρα 11 το πρωί Στο τυπογραφείο της εφημερίδας Ραμπότσι Πουτ** Επαναστατικά αποσπάσματα στρατιωτών έδωξαν τους ευέλπιδες, και άνοιξαν το τυπογραφείο. Οι τυπογράφοι συγκέντρωσαν καινούργια στοιχεία και στις 11 το πρωί κυκλοφόρησε το επόμενο φύλλο της εφημερίδας Ραμπότσι Πουτ. Η εφημερίδα καλούσε εργάτες, στρατιώτες και αγρότες στην αποφασιστική μάχη.

**ώρα 12 το μεσημέρι** Φρούριο Πετροπαβλόφσκ Χτυπάει το τηλέφωνο στη γραμματεία. - Από τα Χειμερινά Ανάκτορα, σας ομιλεί ο υπασπιστής του Κερένσκι. Γιατί δεν λειτουργεί το τηλέφωνο της

διοικήσεως του φρουρίου; - Εδώ ο επίτροπος της ΣΕΕ. Η φρουρά του φρουρίου προσχώρησε στο Σοβιέτ. Ο διοικητής του φρουρίου πιάστηκε και αφαιρέθηκε το τηλέφωνο. Το φρούριο και ο ναύσταθμος δεν εκτελούν τώρα παρά μόνο διαταγές της ΣΕΕ.

**ώρα 3 το απόγευμα Χειμερινά Ανάκτορα** Φτάνει ελαφρύ πυροβολικό, για να προστατεύσει την Προσωρινή Κυβέρνηση.

**ώρα 2 το μεσημέρι Γέφυρες Πετρούπολης** Όλες οι γέφυρες είναι στα χέρια των ευέλπιδων. Το επιτελείο της Κόκκινης Φρουράς δίνει τη διαταγή: αποσπάσματα από Κόκκινους Φρουρούς να πάρουν τις γέφυρες.

**ώρα 2 το μεσημέρι / Κρονστάνδη** Τηλεφώνημα της ΣΕΕ προς όλες τις στρατιωτικές υπηρεσίες, τις μονάδες και τα στρατιωτικά αποσπάσματα με εντολή να μπου με πλήρη πολεμική εξάρτηση στην Πετρούπολη για να υπερασπιστούν την επανάσταση.

**ώρα 5:10 το απόγευμα Οδός Σερντομπόλσκαγια Ούλιτσα...** Ο Β.Ι. Λένιν, που βρισκόταν στο συνωμοτικό διαμέρισμα της Μ.Φ. Φοφάνοβα, στέλνει στο Σμόλνι επιστολή προς τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής των Μπολσεβίκων, όπου τους ζητάει να μην καθυστερήσει η εξέγερση.

**ώρα 7 το βράδυ Σμόλνι** Με αντιπροσώπους του 2ου Πανρωσικού Συνεδρίου των Σοβιέτ αρχίζει η συνεδρίαση του Σοβιέτ της Πετρούπολης. ώρα 7 το βράδυ Στις γέφυρες Αποσπάσματα από κοκκινοφρουρούς κυριεύουν όλες τις γέφυρες της Πετρούπολης, εκτός από δύο.

**ώρα 7 το βράδυ Καταδρομικό πλοίο «Αβρόρα»** Το καταδρομικό πλησιάζει στη γέφυρα Νικολάγιεφσκι. Οι ευέλπιδες που τη φρουρούν τρέπονται σε φυγή. Οι ναύτες του «Αβρόρα» ενώνουν τη γέφυρα. Το καταδρομικό της Επανάστασης ετοιμάζεται για μάχη.

**ώρα 10 το βράδυ Οδός Σερντομπόλσκαγια Ούλιτσα...** Ο Β.Ι. Λένιν φεύγει μαζί με το σύνδεσμο της Κ.Ε. του Κόμματος Ε. Ράχια απ' το συνωμοτικό κρησφύγετό του, στην οδό Σερντομπόλσκαγια Ούλιτσα, αφήνοντας στην οικοδέσποινα Μ.Β. Φοφάνοβα το σημείωμα: «Φεύγω για εκεί όπου σεις δεν θέλετε να πάω. Καλή αντάμωση. Ιλίτς». Ο Β.Ι. Λένιν πηγαίνει στο αρχηγείο της επανάστασης, γνωστό ως Σμόλνι. Στο δρόμο δοκιμάζουν να τον σταματήσουν δύο έφιπποι ευέλπιδες. Ξεφεύγουν.

**ώρα 11 το βράδυ / Σμόλνι Φινλιάντσκι Προσπέκτ... 6** Ο Λένιν βρίσκεται πια στο Σμόλνι. Ξαφνικά εισορμούν ευέλπιδες για να τον συλλάβουν. Οι τυπογράφοι αφαιρούν από την πόρτα την πινακίδα με τον τίτλο της εφημερίδας και συνοδεύουν τους ευέλπιδες σε όλους τους ορόφους, κάνοντας πως δεν ξέρουν τάχα πού βρίσκεται το γραφείο της σύνταξης. Την ώρα που οι ευέλπιδες έτρεχαν στους διαδρόμους και στις σκάλες, οι τυπογράφοι τηλεφώνησαν στο επιτελείο της Κόκκινης Φρουράς. Τρέχει ένα απόσπασμα από κοκκινοφρουρούς και συλλαμβάνει τους ευέλπιδες.

**ώρα 11 το βράδυ Έλσινγκφορς, Φινλανδία** Εδώ βρίσκεται το Τσεντρομπάλτ - βαλτικό κέντρο των Μπολσεβίκων. Ο μπολσεβίκος Ντιμπένκο, παίρνει από την Πετρούπολη το τηλεγράφημα: «Η εξέγερση άρχισε· είναι ανάγκη να βοηθηθούν οι εργάτες της Πετρούπολης». Την αυγή καταπλέουν στην Πετρούπολη πολεμικά πλοία με 5.000 ναύτες.

**ώρα 11:30 το βράδυ Χειμερινά Ανάκτορα** Συνεδριάζει η πανικόβλητη Προσωρινή Κυβέρνηση. Προεδρεύει ο Κερένσκι.

## 25 ΟΚ ΤΩΒΡΙΟΥ 1917 - 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1917 με το νέο ημερολόγιο

**ώρα 12:05 τη νύχτα / Σμόλνι** Μπροστά στην είσοδο του Σμόλνι περιπολούν ένοπλα τμήματα, είναι αναμμένες μεγάλες φωτιές. Στο προαύλιο μπαίνουν συνέχεια φορτηγά αυτοκίνητα με κοκκινοφρουρούς,

στρατιώτες και ναύτες. Μεταφέρονται κανόνια, έρχονται θωρακισμένα. Μαζί με τον Λένιν βρίσκονται τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του Κόμματος και τα μέλη της ΣΕΕ. Δίνουν εντολές, υπογράφουν διαταγές για διανομή οπλισμού, στέλνουν στρατιωτικά τμήματα σε όλα τα μέρη της πόλης.

**ώρα 12 τη νύχτα Γενικό Στρατηγείο κυβερνητικών δυνάμεων** Ο συνταγματάρχης Πολκόβνικοφ αναφέρει στον Κερένσκι ότι η κατάσταση στην Πετρούπολη είναι επικίνδυνη· οι ευέλπιδες παραδίνουν τις θέσεις τους σε κοκκινοφρουρούς και επαναστάτες στρατιώτες χωρίς καμία αντίσταση.

**ώρα 2 τη νύχτα Στον ηλεκτρικό σταθμό** Οι εργαζόμενοι του ηλεκτροσταθμού υποδέχονται με χαρά τον επίτροπο της ΣΕΕ και εξασφαλίζουν την αδιάκοπη λειτουργία του σταθμού. Διακόπτεται η ηλεκτροδότηση σε όλες τις υπηρεσίες της Προσωρινής Κυβέρνησης.

**ώρα 2:20 τη νύχτα Από τα Χειμερινά Ανάκτορα προς το Γενικό Στρατηγείο** Ο Κερένσκι ζητά τηλεφωνικώς από το επιτελείο του αρχιστράτηγου να αποσταλούν στρατεύματα από το μέτωπο στην Πετρούπολη, ώστε να συντρίψουν την επανάσταση.

**ώρα 7 το πρωί / Τηλεφωνικός σταθμός** Απόσπασμα από κοκκινοφρουρούς κυριεύει τον κεντρικό τηλεφωνικό σταθμό. Οι πιο πολλές συσκευές του επιτελείου της περιοχής των Χειμερινών Ανακτόρων αποσυνδέθηκαν.

**ώρα 7 το πρωί Οι γέφυρες** Όλες οι γέφυρες βρίσκονται στα χέρια των επαναστατικών δυνάμεων. Νωρίτερα έχουν καταληφθεί από τους κοκκινοφρουρούς το κεντρικό ταχυδρομείο, ο σιδηροδρομικός σταθμός και η κεντρική τράπεζα.

**ώρα 8 το πρωί Πλατεία Ανακτόρων Φτάνουν εδώ,** για την κατάληψη των Χειμερινών Ανακτόρων, αποσπάσματα κοκκινοφρουρών και τάγματα του συντάγματος Παβλόφσκι.

**ώρα 11 το πρωί Φυλακές «Κρέστι»** Στις φυλακές «Κρέστι» βρίσκονται κλεισμένοι, για τέταρτο μήνα, πολλοί μπολσεβίκοι που είχαν πιαστεί τον Ιούλιο. Με διαταγή της ΣΕΕ απελευθερώνονται.

**ώρα 12 το μεσημέρι Χειμερινά Ανάκτορα** Ο Κερένσκι, με αυτοκίνητο που παραχώρησε η Αμερικανική Πρεσβεία, πηγαίνει στην Γκατσίνα, όπου ελπίζει να υποδεχτεί τα πιστά σ' αυτόν στρατεύματα.

**ώρα 2 το μεσημέρι Πολεμικά πλοία** Με κόκκινες σημαίες και γραμμένο το σύνθημα «Όλη η Εξουσία στα Σοβιέτ!» φτάνουν από το ναύσταθμο της Κρονστάνδης τα πολεμικά πλοία. Οι ναύτες αποβιβάζονται στην ακτή. Το θωρηκτό «Αυγή της Ελευθερίας» (Αβρόρα) ρίχνει άγκυρα στην είσοδο του καναλιού Μορσκόι. Στρέφει τα πυροβόλα του προς τη σιδηροδρομική γραμμή της Βαλτικής. Αν εμφανιστεί εδώ τρένο με στρατεύματα του Κερένσκι, το θωρηκτό θα το χτυπήσει.

**ώρα 3:30 το απόγευμα Λεωφόρος Νιέφσκι** Επαναστατικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την κεντρική λεωφόρο Νιέφσκι της Πετρούπολης και τις άλλες κύριες οδικές αρτηρίες και τοποθετούν θωρακισμένα οχήματα στις γέφυρες.

**ώρα 6 το απόγευμα Χειμερινά Ανάκτορα** Τα Χειμερινά Ανάκτορα είναι περικυκλωμένα. Η ΣΕΕ προτείνει στην Προσωρινή Κυβέρνηση να παραδοθεί. Για να σκεφθεί, έχει προθεσμία 20 λεπτά. Τα 20 λεπτά περνούν, η Προσωρινή Κυβέρνηση ζητάει ακόμη 10 λεπτά. Τα 10 λεπτά περνούν. Η Προσωρινή Κυβέρνηση δεν δίνει καμιά απάντηση, περιμένει τον Κερένσκι με τα πιστά του στρατεύματα.

**ώρα 6 το απόγευμα / Σμόνλι** Στο Σμόνλι έχουν συγκεντρωθεί αντιπρόσωποι που ήρθαν για να πάρουν μέρος στο 2ο Συνέδριο των Σοβιέτ· 600 άνθρωποι -εργάτες, αγρότες, στρατιώτες, ναύτες- στριμώχνονται σε μια μεγάλη αίθουσα και περιμένουν να αρχίσουν οι εργασίες του συνεδρίου. Ο Λένιν γράφει στα μέλη της ΣΕΕ πως πρέπει να αρχίσουν οι εργασίες έστω και αν δεν έχουν καταληφθεί ακόμη τα

Χειμερινά Ανάκτορα. Η ΣΕΕ δίνει διαταγή: «Αρχίσατε πυρ κατά των Χειμερινών Ανακτόρων».

**ώρα 9:40 το βράδυ Καταδρομικό «Αβρόρα»** Οι ναύτες είναι πλάι στα κανόνια και περιμένουν το σύνθημα. Από το φρούριο Πετροπαβλόφσκ ακούγεται ο συνθηματικός πυροβολισμός. Ακολουθεί μια άσφαιρη βολή του «Αβρόρα». Το «Αβρόρα» φωτίζει με τους προβολείς του τα Χειμερινά Ανάκτορα.

**ώρα 10 το βράδυ Χειμερινά Ανάκτορα** Οι επαναστατικές δυνάμεις χτυπούν με όπλα και πολυβόλα τα Ανάκτορα. Οι υπερασπιζόμενοι την Προσωρινή Κυβέρνηση κλονίζονται και διαλύονται.

## **26 ΟΚ ΤΩΒΡΙΟΥ 1917 - 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1917 με το νέο ημερολόγιο**

**ώρα 2:10 το πρωί Χειμερινά Ανάκτορα** Δυνάμεις από κοκκινοφρουρούς και ναύτες πιέζουν τους ευέλπιδες και εισέρχονται στα Ανάκτορα. Οι ευέλπιδες παραδίνονται.

**ώρα 2:15 το πρωί Χειμερινά Ανάκτορα** Ο επίτροπος της ΣΕΕ Β.Α. Αντόνοφ-Οφσέγιενκο μπαίνει στην αίθουσα συνεδριάσεων. Εδώ βρίσκονται οι υπουργοί της Προσωρινής Κυβέρνησης. Σηκώνονται. Ο επίτροπος δηλώνει: «Στο όνομα της επανάστασης θεωρώ την Προσωρινή Κυβέρνηση καταργημένη».

**ώρα 5:15 το απόγευμα / Σμόλνι** Υπό τους ήχους της Διεθνούς τελειώνει τις εργασίες του το 2ο Συνέδριο των Σοβιέτ. Έχει εγκρίνει τα διατάγματα του Λένιν για ειρήνη και γη και συγκροτεί τη Σοβιετική Κυβέρνηση - το Σοβιέτ των Λαϊκών Επιτρόπων με επικεφαλής τον Ιλίτς Λένιν.

Ο Λένιν διακήρυξε:

***Ειρήνη στους λαούς. Γη στους αγρότες. Τα εργοστάσια στους εργάτες. Η εξουσία στα Σοβιέτ.***

Ο Λένιν κλείνει:

***«Σύντροφοι, η επανάσταση των εργατών και των αγροτών που για την αναγκαιότητά της ποτέ δεν έπαψαν να μιλάνε οι Μπολσεβίκοι, πραγματοποιήθηκε».***

**Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Πριν την Κυριακή 5 Νοέμβρη 2017**